

MUISTELUKSIA MUTENIASSA

Heinäkuun ensimmäisenä viikonloppuna Mutenian kyläkummulle kokoontui vanhoja mutenialaisia ja heidän jälkeläisiään muistelemaan elettyjä aikoja.

KESÄN TÖITÄ

Usein Sompion tienoilta kerrotaan ja muistetaan eräelämään liittyviä sattumuksia ja tarinoita.

Mutenialla oli myös kodinarkensa, joka oli tiukasti sidoksissa vuodenkiertoon.

Samuli Paulaharju kuvaa Sompio-kirjassaan, kuinka "Sompio aherteli kyläkummulla. Emännät juoksentelivat ja touhusivat navetassa. Sieltä kuului kova ammunen. Oltiin laskemassa karjaa taas ensi kertaa kesälaitumille".

Entinen mutenialainen Anja Pokka (o.s. Peuna) muistelee, kuinka lehmät ajettiin lypsämisen jälkeen metsään, mistä ne tulivat ennen iltalypsyä kotiveräjälle.

Lypsyjen välillä talon naisväki ehti toimittaa omat kotiaskareensa.

Tärkeitä alkukesään kuuluvia töitä olivat ohran kylvä, perunoitten istutus ja lehtikerppujen teko.

Paulaharju mainitsee jänkien, aapojen ja jokivarsien olleen metsäperien heinämaita, joista sompiolaisen ei tarvinnut muuta kuin mennä korjaamaan sato.

Anja Pokka kertookin, että kesän suuri työ oli luonnoniityillä kasvavan heinän korjuu. Sitä ennen emäntien piti lopettaa mattina aloitettu väävinsä. Korjuu oli raskasta työtä, jossa varsinkin nuoret tyttöset toivoivat, voimien ehtyessä, sadepäivän välillä koittavan.

Räkkäkin vaivasi. Sen tähden iholle siveltiin pikiöljyä, joka oli tervan "kusta". Niinpä niityltä palattiinkin kasvot mustina.

Heinänteon välillä piti huolehtia kyläkummulla kypsystä ohrasta, joka leikattiin sirpillä ja puitiin riihessä.

Kun heinänteko oli päättynyt, alkoi jäkälän pano. Vanha sompiolainen sanonta kuuluikin, ei lehmä elä ilman jäkälää.

Talveen varauduttiin keräämällä myös metsien sato talteen.

Mustikat, hillat ja puolukat. Marjassa Mutenian emännät kävivät aamu- ja iltalypsyjen välillä, muistelee Anja Pokka.

Syyspuolella karja vietti yöt jo navetassa, mutta päivät vielä käyskenteli kummulla kasvien rippeitä korjaten.

"Mikkelinä naurhiit kuophaan ja akat pirthiin", kuului sompiolainen sanonta. Talvi teki tuloaan.